

bonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

15 Aôut 1928 No. 258

عامی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبوعمان: سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خار ج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیسى 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تاریخ تأسیسی : 1904 - جنوہ

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو 258 - 15 آگستوس 1928

عمر خیام

عالم وفیلسوف

۱. ح. عالی شاه

رساله ده شاعر ك حياتی و رباعیاتی آراسنده «آداب و اخلاقه موافق» اولانلردن انتخاب ایتدیكى 144 دانه سنی ترجمه لريله برابر نشر ایتمشدی. بو كوچوك و نا تمام اثری اتمام ایله ابتدا شرقك بو بویوك شاعرینی بویوكلكی نسبتنده طائیتان و اونك حیات و طبیعت شاعرانه و حکیمانه سنه دأر اوزون تدقیقاتده بولسان و رباعیاتك السنه غریبه ده کی ترجمه لرینه دأر معلومات مفصله و یرن قیمتی آرقداشم عبده جودت بك اولمشدر. 1914 ده نشر ایتدیكى و متوسع و رسملی ایکنجی طبعی ده 1926 ده جیفاردینی «رباعیات خیام و تورکجه یه ترجمه لری» 575 رباعینك اصل لريله برابر ترجمه و تفسیرلرینی حاوی در. بو ترجمه لر بعض مرتبه مؤاخذاتی موجب اولماقله برابر اثر عمومی اعتباريله بحق شایان تقدیر در. اوندن سوکرا حسین دانش بک طرز آخرده مرتب و یالکیز فلسفی قسمی لزومندن فضله اوزون رباعیات خیامی ودها سوکرا منظوم رباعیات ترجمه لری نشر اولمش و بوضو رله نام خیام زده ده عالمشمول شهرتيله متناسب وجهله تجیل واعز زایدلشددر. [1]

11! یازیق که تورک ادیب لری آراسنده سلیمان نظیف مرحوم شخصی بر افماله مغلوب اوله رق روح خیامی رجیده ایده جک صورته اوکا طعن انداز اولش و حق توقادی زاده شکیب بک نمونه نزاهت اطلاق اولنه بیله جک مقابله ادیبانه سی بیله مرحومی دأر انصافه ارجاع ایده مه میشدی. بو تعریضات شرق ادبیاتنک رموز و نکاتنه و معانی دقیقه سنه تماميله واقف اولدیفنده شبهه من اولمایان نظیف مرحومدن باشقاسندن کیش اولسه یدی جناب فیضی کی زده :

ارباب کاله نقص بولمق مشکل

صحرای تعصیده یورولمق مشکل

خیامه تعرض ایتمک آسان اما

خیام کی سخنور اولمق مشکل

دیر کچرک و بوندن بحث بیله اتمزک. لکن سلیمان نظیف هم سودکر مزندن وهم تقدیر ایتدکر مزندن ایدی اونک ایچون بو حرکتنه اظهار ناسندن کیندیزی آلامادق.

پارس رصدخانه سنده هیئت شناس موسیو پیه رساله طرفندن کچنده یوقاریده کی عنوانله فرانسزجه اوفاق بر کتاب نشر اولوندی. عصری برفلکیات عالمک عمر خیام کی قدیم بر مسلکداشی حقنده تحریات و تنبعاتی نتیجه سی اولان بو اثر طبیعتيله نظر دقتی جالب ایدی. ملکتمزده خیامچیلرک پیشواسی اولان فاضل دوستم عبده جودت بک توصیه یيله بوندن اجتهاد ایچون بر یکی مقاله چقارمق اوزره کتانی باشدن اشغی اوقودم. واقعا خیام حقنده بیامه دیکمز برشی احتوا ایتمه یور؛ فقط مؤلف، شاعر دن زیاده حکیم و عالم خیامی مطالعه و تدقیقاتی آیری آیری فصللره تقسیم ایتدیکندن هیئت مجموعه سی بوجهتدن بریکلک عرض اید یوردی. بوضورت ترتیب بکا چوق جاذب و خیامی شاعرانه و حکیمانه تدقیق ایچون چوق مساعد کوروندی، اوقدر که بونک تلخیصی یرنه رباعیات اصل لرنک ده درجی و بعض مطالعات علاوه سیله کتسابک تماماً لسانمزه نقلی ایچون بنده بویوک بر آرزو حاصل اولدی. چونکه شیمدی یه قدر عمر خیامه دأر مختلف لسانلرده نشر اولونان اثرلرک جمله سی یالکیز اونک منقبه حیاتيله رباعیاتنک مألای و یا حرفیاً ترجمه و تفسیرلرینی حاوی اولدقلردن آز چوق بر برینک عینی ایدی بناء علیه پیه رساله نک کتانبک اونلردن چوق فرقلی و حق قیمتی اولدینی آشکار ایدی. بورده خیامک مختلف ترجمه لرندن بحث ایتیه جکم، بوهم اوزون وهم صددن خارج اولور. ایلریده مناسبت دوشدکجه بوز مینه نقل کلام ایتمک موافق اولاجقدر. یالکیز خیام حقنده لسانمزه موجود بر ایکی اثر حقنده بر ایکی کله سوبيله مک ایسترم.

ایلک دفعه معلم فیضی افندی 1303 ده معلم ناجینک تشویقیله یازدینی «خیام» عنوانلی اوفاق بر

غریبیلرک خیام حقه‌ده کی حیرایتلرینه بایان یوقدر
سکیزلر اونی شکسپیرلرینه، آلمانلر کوله‌لرینه ولایتلر
لوقره‌س لرینه بکزه‌تیرلر. مشهور فیچ جرالدهک ترجمه‌لری
کی نظماً و سربست صورتده بو رباعیاتی آلمانجه‌یه
نقل ایدن آلمان شعراسندن بوده‌نشده Bodenstaedt
ترجمه‌سنگ مقدمه‌سنده دیر که: «شکسپیرک ستونلریدن
ماعدن اجنبی لسانلریدن ایتدیکم ترجمه‌لرک هیچ بری
بانا بوقدر لذت ویرمدی. حق خیامک کندی وطنده
لایق اولدینی تقدیر و حرمت مظهر اولمایان بعض اشعاری
نظماً آلمانجه‌یه ترجمه و ناظمک اسمی سویلنمیه‌رک قارئینه عرض

1

عمر خیامک علمی آثار

چون چرخ فلک هیچ بکام تونکشت
خواهی تونلک هفت شهر خواهی هشت
هرکز غم دوروز را کرده نکشت
روزی که نیامداست وروزی که نداشت

[مادام که فلکک چرخ هیچ بروقت سنک آرزو که

کوره دونه‌دی، ایستر فلسکی

یدی قات، ایستر سکز قات

صای. بن ایکی کونک غمی

اصلاچکم: بری هنوز کله‌مش

دیگری کچمش کون.]

بوتون حیاتی مدتیجه

یابدینی علمی تخریاتدن بو

طرز استحقار ایله [1] بحث

ایدهن عجم شاعر و هیئت

شناسک مضطرب و تلخکام فکری کرک علمده، کرک

[1] بوربای فرانسه حکومتک و قتیله طهران سفارتی

مأمورلندن G. B. Nicolas ک طوبلا ب ترجمه‌لرله نشر

ایتدی رباعیات متندن آندی حلبو که فیضی افندینک رساله‌سنده

شور ورتله محرردر.

جون آب بجویبار چون باد بدشت

روز دکر از عمرمن و توبکدشت

تامن باشم غم دوروز نخورم

روزیکه نیامداست وروزیکه کدشت

[جوببارک صبری و صحرانک روز کاری کی نیم و سنک عمرمزدن

ایکی کون دها کچدی. بن بن اولدجه ایکی کوندن غم چکم.

بری هنوز کله‌مش کون دیگری کچمش کون]

عبدالله جودت بک ایسه :

هرکز غم دوروز را کرده نکشت

مصراعنی :

تامیاشم غم دوروز نخورم

صورتنده ضبط ایتشد.

کذا فیضی افندی ده رباعینک ایلك پتی محرف و صوکه

پتی طرز آخردن محرردر :

شاعر سویله‌یور

کوکلرک بانچه‌سنده نغمه دیردر

طولودر نور و بار ایله دستم ؟

یار روحده کل آجان یاره‌در ،

بو نفیس اضطراب ایله مستم .

9 نیسان 1928 ع. م.

اولونسه بونلری کوله‌نک یکی

بولونمش اشعاری اولوق اوزره

قبول ایدرلر. اختیار بر شرقلی

شاعرک اثری اولدینی کیمسه‌نک

عقلنه بیله کلز. حلبو که بو

شرقلی بوندن سکز یوز سنه

اول یاشادینی خالده دنیایه اوله

بر عالی نظرله باقش، طبیعی

اوقدر درین آکلامش که علوم

طبیعه‌نک عصرمزدن کی صوکه ترقی و فلسفه‌سندن حصوله

کان نظریات و فرضیاتی دها او وقت، درپیش نظر تدقیق

واستدراک ایتش. خیام زمانک شاعرلرینه هیچ

بکزه‌مزدی. آلهه شعریه‌سی اولک الصادق رهامی ایدی.

خیام اسرار قلبیه و دماغیه‌سی پک کوزل، آهنگدار

و فوق‌العاده مهارت کسب ایتدیکی لسانیه بو آلهیه

افشا ایدردی. [1] خیامی غربه ابتدا بیلدیردن مستشرق

مشهور (هامر) بونی شرقک وولته‌ری دیه توصیف و

(هاید) لاتین لسانده (فرس قدیمک مذهبی) نامنده کی

کتابنده خیامی فیاسوفلرک شاهی و کندی زمانک

اعجاز کاری دیه تعریف ایتشد.

شیمدی صدد مزه کلهلم. پیه‌رساله، اثرینی طقوز

[1] بوده‌نشده خیام حنده کی بویازلری عبدالله جودت

بک طرفندن 308 سنه‌سنده نشر اولونان موجودی قالمش

اوافق بر رساله‌دن استخراج اولونشد.

فلسفه‌ده واهی غروردن باشقا بر شی کورمزدی .
محویت و تواضعی مساعیسنه لایق اولدینی مرتبه‌ده اهمیت
ویرسنه دائما مانع اولمشدی . بونکله برابر بر ریاضی
صفتیله مزیت و قیمتی جای شبهه دکلدر . اونک یالکیز
شعر لرینی اوقومقله علم هیئتنده کی درجه شهرتی و وظیفه
مأموره سی حقنده بر فکر ایدینک قابل دکلدر . عمر خیام [2]
اک زیاده رباعیاتی ایله طائمشدر . بناء علیه بز کندیسینی
بک متحول فکرینک آز معلوم جهندن تدقیقه باشلایاجغز .
خیامک کنجلیکننده اسماعیلیه مذهبک مؤسس حسن
صبح و مدرسه نظامیه صاحی مشهور نظام الملک
تحصیل آرقداشی اولدینی و بو اوج کنجک ایلریده
هانکیسی اقتدار صاحی اولورسه دیکر لرینه یاردم ایتیمکی
بینلرنده عهد و میثاق ایلدکلری حقنده کی روایت و آپ
آرسلانک باش و کیلی و صوکرک ملکشاهک خانی اولان
نظام الملک ایله حسن صباح آراسنده کی ماجرا معلومدر [3]
نظام الملک کویا خیامه بوتون بر ولایتک اداره سنی
ویردییکی حالده قبول ایتدیرمه مش و او بیک دینار
آیقله اکتفا ایتمشدر . او زمانکی وضعیتک نه اولدینی
دوغروجه تعیین ایتک کوجدر . لکن اسکی منجملرک
بو کونکیلردن ده پارلاق اولدینی کورولیور . چونکه
شاعرک رباعیلرنده اسباب معیشتک متوسطدن ده آشای
بولوندیغنه کیزی ایهاملر واردر . واقعا او هیچ بر زمان
ثروت آرامامشدر و دائما آزه قناعت ایتیمکی توصیه ایتمشدر :

چون چرخ بکام یکخر دمندن کشت
خواهی تو فلک هفت شهر خواهی هشت
چون باید مراد آرزوها همه هست
چه مور خورد بکورچه کرک بدشت

[مادامکه فلک بر عاقلک دلخواهی اوزره دونهز ایسترفلکی
یدی قات صای ایسترسکز . مادامکه تولوم کلیر و آرزولر دائم
قالیر . نمشزی ایستر مزارده قارنجه یسون ایسترفیده قوش یسون]
[2] خیام بر مخلصدر چادیرچی دیکلدر . باباسنک صنعتک
ظاهره سی اوله رق شاعر بونی تخلص ایتمشدر . اصل اسمی :
حکیم غیاث الدین ابوالفتح عمر بن ابراهیم الحیای النیشابوری در .
[3] ابوالقداجرافیا سی . رهنوک ترجمه سی . Browne ک
فارسی ادبیاتی تاریخی الخ . شوقوفسکی به کوره بو روایتلرک
موثوقتی شبهه لیدر .

در دهر هر آن که نینانی دارد
ازهر نشست آشیانی دارد [1]
نه خادم کس بود نه مخدوم کسی
کوشاد بزی که خوش جهانی دارد
(بو دنیا ده یاریم اکی ویا صیغینه جق بر کلبه سی
اولان ونه کیمسه به خدمت ایدن نه ده خدمت ایدیلن آدم
سوینسون که خوش بر جهان مالکدر .)
و : باقر قناعت کن و دلشاد بزی
در بند فزونی مشو آزاد بزی
منکر بفزونی زخود و غصه مشور
در کم زخودی نکه ن وشاد بزی [2]
(فقر ایله قناعت ایت و مسرور یاشا ثروت و سامان
قیدنده اولما حر یاشا کندگدن زنکینه باقوب غم چکمه
مادونکه باقده خوشحال یاشا)

بونکله برابر بعضاً ضرورت حالدن متأثر اوله رق
اللهدن «رزقی آرتیرماسنی» نیاز ایتدییکی ده اولور :
یزدان خواهم جهان دگر کون کندی
واکنون کندی تانکرم چون کندی
یانام من از جریده بیرون کندی
یا روزی من زغیب افزون کندی

(ایستردم که یزدان، جهانی باشقا درلویا یسون و شیمدی
یایسون که ناصل یایدیغنی کوریم . یا سم اسمی جریده
حیاتدن سیلسون یا خزینه غنیدن سم رزقی آرتیرسون)

مع مافیہ ، قاریشیق بر دورده ، هیجانی زمانلرده
عمر خیامک حیاتی علمی تدقیقلر ، شعر واکلنجهلر
آراسنده اولدقجه لطیف کچر . نظام الملک اونک ایچون
(مرو) شهرنده بر رصدخانه تأسیس ایتدی و رفیقاری
ابوالظفر اسفزاری و میمون ابن النجیب الواسطی وسائر
آتی ذات ایله برابر اوزمان تعدیلی ضروری کوریلان
تقویمک اصلاحنه خیامی مأمور ایتدی . [1704]

بو یکی تقویم ملکشاه جلال الدینک اسمنه اضافقله
تقویم جلالی تسمیه اولمشدر . برنجی سنه ک ایلاک کونی
کونشک رأس حمله دخولندن اعتبار ایدلدی .

[1] بو مصراع نیتولا متفنده شو صورتلدر :

یادر برخویش آشیانی دارد

[2] بو رباعی یالکیز فیضی افندی نک رساله سننده موجوددر .

بونك ايجون اسكى عالملىك مساعيسى حقير كورمه مليدر .
بالعكس علم نجومه اعتقادك اسلافزه كنديلرينك ده احتمال
اينامدقلى زايجه لره باقارق حياتلرينى قازانمارينه مساعد
اولماسى تبرىك ايدلمكه شايددر . اشته بو ساخته علمك
جاذبه سى سايه سنده اسكيلر بر طاقم تدقيق ومشاهده لرده
بولونديلر كه عصرى علم هيئته اساس اولدى . برده
شيمدى زمانمىك علماسنه رهبرىك واونلره تلقين افكار
ايدن فرضيه لردن بعضلى فرضا بوندن برقاج اون عصر
صوكر و قتيله ييلدزلرك مقدرات بشرية اوزرينه تاثيرينه
اعتقاد قدر بوش كورونميه جكلرميدر ؟

نه اولورسه اولسون بو اسكى خطا لره او قدر تعجب
ايمه مليدر . بزم زمانمىك بيله خلق علم هيئتي دائماء لام
جويه مباحيله قارشيدير و ببناء عليه علم هيئت علماسنى
يعنى حقيقى منجملى هوايك ناصل اوله جغنى كشف
ايمك له مكلف برنوع كاھنلر كى فرض ايدرلر . عمر خيام
زمانمىك ده حال بو مركزده ايدى . ناصيكه وقعه آتیه
بو كا شاهددر :

بر قيش كوفى حكمدار محمد ابن ملكشاه مرويه
برساعى كوندروب منجممزه برصيدوشكار آلايى ايجون
اشرف زمان تعيين ايتمى امر ايدر . خيام در حال وظيفه سنى
ياپار و حركت زمانى تثبيت ايدر . حالو كه آتله هنوز
بينمشلردى كه بر روز كار چيقدى و يا غمور يا غمايه باشلادى .
هر كس حكمداره كرى دونمىنى توصيه ايدىوردى .
لكن او ائشاده اوراده حاضر بولونام خيام يكيدن هوايك
كوزلشه جكنى و بش كوفى ظرفنده قارو يا غمور يا غمايه جغنى
تأمين ايتدى و واقعا ده بويه اولدى .

بو كوچوك حكايه يى يازان مؤلف [1] علاوه ايدر كه
ييلدزلر واسطه سيله ياپيلان تقاللىر مطلق بر اعتماد له قبول
ايدلمه مليدر . چونكه منجملىك بياناتى دائما مقدره تابعدر .
رياضيات اوزرينه خيامك (الرسالة فى براھين الجبر
والمقابلة) عنوانى بر اثرى واردركه فرانسى ترجمه
اولونمشدر . بو رساله نك تاريخ علومه طوتدينى برى
وخيامك رياضيات حقنده معلوم اولان ديكر اثرلرينى

[1] اون ايكنجى عصر محررلردن نظامى عروضى .

يعنى 1709 سنه سى مارتنده ايلك بهارك برنجى كوفى
ايلرك مدتى سياناً اوتوز كون ايدى واون ايكي آي يعنى
(360 كون) صوكر سته بش و كيسه سنه لرى ايجون
آلتى furtif فيصير كونله ختام بولوردى . حالامجلر جلالى
تقويمى قوللانيلر . سنه لرى دائما اعتدال ريسى ده باشلار .
حالو كه مسلمان تقويمده سنه مناويه ايله 29 و 30 كوندن
مركب اون ايكي ماه قيريدن تشكىل ايدر . بو صورتله
هر سنه قريه سنه شمسيه دن اون كون ايلرى كيدر .
لكن عجملر ملكشاه طرفندن تثبيت ايديان مبدأ تاريخى
مخافه ايتديلر ؛ سنه لرى مسلمانلر كى پيغمبرك هجرتندن
صايارلر . سنه قريه قبصا اولديغندن عجملرك سنه لرى
عربلرك كيلره توافق ايتمز . عجملرك 1306 سنه سى
ميلادى 1927 سنه سنك 22 مارتنده باشلادى . عربلرك
1345 سنه سى رمضانك 18 ينه اسابت ايدر . عمر خيامك
تعديلاتنك مهم قسمى كيسه سنه لرينك نظر اعتباره
آلماسيدركه اوزمانك هيئت شناسلرينك سنه نك اوزونلغى
نه قدر قطعيله اولچمش اولدقلىرى كوستير . وكا دائر
ايلرده فى تفصيلات ويره جكلر .

عمر خيام طرفندن اختراع اولونان تقويمك بش
عصر صوكر ياپيلان غره غوريه تقويمندن دهامكمل
اولديغنى قيد ايتك خيلى اهميتلى در . فقط در حال علاوه
ايدلم كه بويالكر فى بر ملاحظه در . غره غوريه تقويمى
ساده در ، ضبطى قول ايدر . ويك كافى درجه ده دوغرودر .
يالكر اوتوز ويا قرق عصرده بر تصحيحه محتاجدر .
سواء عليه شيمدى اونى ده دوغرو اولان عمر خيامك
تقويمى ايله ديكشيديرمك موضوع بحث اولاماز . لكن
بو قطعيت عجم هيئت شناسنه بيوك بر شرف ويرير . يازق كه
تدقيقات واقعه خلاصه سنى حاوى (زايچ ملكشاهى)
اسميه مسما اولان جدوللرى بزه قدر كشمشدر .

اون برنجى عصرده ياشامش بر هيئت عالمى حقنده دوغرو
فكر حاصل ايتك ايجون شوراسى اونو تماملى در كه ييلدزلرك
حركاتنك تدقيق اووقت يالكر اونلردن استخراچ
اوله بيله جك احكام نقطه نظرندن اهميتى حائر اوله بيايدى .

تدقیقاتی اثناسنده صیقی صیق بو اتم-امه تصادف
ایده چکزکه، حققی حقسن، مؤلفمژک بتون اثرلری اوزرینه
بر کولک آثار . لکن کیتدکجه بو عداوت اونو تولدی
وزمانک اک شایان دقت عالمرندن بری اولان بو آدمک
خاطره سی تحیل واعزاز اولوندی .

مع مافیه شوراسی محققدرکه عمر خیام یالکنز علم هیئت
وریاضیات متعاق اثرلریله قالسهیدی بو علمی شهرتی اصلا
زمانک ومملکتک حدودینی کچمه چکدی .

لکن او عینی زمانده شاعردی . اهمیت ورمیور
کبی کورونه رک بزه بر طاقم رباعیات راقشدرکه
ایچارنده بعضیری ابدیاً حافظه نامده مقوش قاله چقلردر .
ایشته بو کوچولک شعرلرده مؤلفمژک فلسفی، دبی و اخلاقی
فکرلری آریاچقز . (دوام اید، جک)

بالاخره تدقیق ایده چکز . طبیعیه دائر (علوم طبیعی)
نام کتابی وفلسفه حقنده (الوجود) و (الکون) نامریله
ایکی نسخه تألیف ایشدر . بونلرک جمله سی خیلی مهم آثار
تسکیل ایدر .

شاعر هیئت شناسک شهرتی ابتدا فکرینک دشمنلرینه
کوره ، اخلاقکده سربستلیکی حسیله تجاوزه دوچار
اولمدر . اون اوچتی عصردن قالان و Wopke [2]
طرفندن ترجمه اولونان ال یازیلی بر رساله ده «خواجه
امام عمرک فلسفه یونایهده متبحر وعلوم نجومده مثلی
نادر اولدیغی و» اکر کندیسه عصمت مرزوق اولسهیدی
بو علملرده کی اقتداری ضرب مثل حکمنه کچه چکی» مسطوردر .
[2] بو فقره وه پکویه کوره جمال الدین الفظی نک (اخبار
العلماء باخبار العلماء) سنده مندرچدر .

قارلر مژک کوشه سی .

تورکلر تاریخاً مقتصد بر ملتدر

قرق الی سنه دئیری عثمانلی امپراطورلغی کو کندن بالاطلاق
ایچون تورکلرک حاکم بولندقلری مملکتلرده کی مالی سائریه
ملت دو یغولرغی اقتصاد مفکوره سی اکمک اوزره آوروپا لیلرجه
باپیلان پروپاغاندا . . . رومی ، ارمینی . صرب و بلغاری
اقتصاد ساحه سند بک ایلری کتورمش و حرب و ضربله
وسرای استبدادیه بک زیاده ازیلن تورکلر اقتصادی
وادیده چوق کیری قالمشردی . ایشه تورکلر حقنده
یوروتیلن نظریه بوصوک وضعیتلری اوزرینه در حالبوکه
حکومت جمهوریه نک تأسیسه تورکلرکده مکنوز اولان
اقتصاد قدرتی مساعد بر زمین کورونجه یه اسکی وضعیت
اقتصادیه سنه دوش و متین ایدملرله عینی ساحفه یورومک
باشلامشدر . سناء علیه بویکی بر باشلانفج دکلدر .

قرق الی سنه اوله عاند وضعیت اقتصادی مزای کورم
ما کدونیا ده اسکوب اهالیسنک یوزده طقسائی تورک
اولان بومملکتده نیوجوقلق زمانمی بک اعلا در خاطر
ایدیورم .

مرصعته مخصوص آری وپک ملویلی چارشیلری
واردی سراجلر، دمرچیلر ، قوندره جیلر ، مانیفاطوره .
جیلر ، بزازلر دیباغلر ، ترزیلر ، زخیره جیلر وسائر

تورکلرک اقتصاد عالمنده یکی آتدقلرغی، استیلاکار بر ملت
اولدقلرندن دولای ضابط ، عسکر ، مأمور اوله ورق
یشادقلرغی بر چوق دفعه لر مطبوعاتده ، مسامره لرده
او قویور وایشیدییورم مملکتلری بو قادار آز طانیدیغمزه
حیرت ایدیورم .

تورکلرک استیلا ایتدکلری مملکتلرده کی وضعیت
اقتصادیه لرغی دوشونلم: تقریباً بیک سنه آناتولیده رومار،
ارمنیلرله آلتی بدی یوز سنه ده اوروپاده یلغار، ضرب،
آرناوود، بحار اولاح کی بک چالیشقان وچوق مقتصد
ملتله برابرجه یشادق . عجبا مأمور ، ضابط حیاتی ،
بکک شریفیه تورکلرک آناتولیده و آوروپاده بورقیب ملتله
مواجهه سنده ویا لکنز سلاح قوتیه یدی یوز الی بیک سنه
اوروپا و آناتولیده بقا بولملری تصور اوله بیلیری ؟

کرچه سلاح ، استیلا وفتح ممالک ایچون باشلیجه
واسطه ایشه ده استیلا ایدیلن یرلرده قالا بیلیمکده عدل
واقتصاد قوتلرله قابل اولایله چکی مستغنی ایضا حدر . فی الحقیقه